

NORGES HØYESTERETT

Den 16. august 2013 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av justitiarius Schei, og dommerne Stabel og Noer i

HR-2013-01716-U, (sak nr. 2013/1358), straffesak, anke over beslutning:

A (advokat John Christian Elden)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens nektelse av å innhente nye bevis under behandlingen av omgjøringsbegjæring.
- (2) A ble ved dom fra Oslo tingrett 24. april 2012 dømt for brudd på ligningsloven § 12-2 nr. 1 og 2 jf. § 12-1 nr. 1 a og straffeloven § 275 første og andre ledd jf. § 276 til fengsel i 5 år og 6 måneder. I tillegg mistet han for alltid retten til å arbeide som aksje- eller derivatmegler og til å inneha ledende stillinger i selskap som megler verdipapir eller derivat.
- (3) A anket over dommen i sin helhet. Ved beslutning 4. februar 2013 fra Borgarting lagmannsrett ble anken over saksbehandlingen, bevisvurderingen under skyldspørsmålet og lovanvendelsen nektet fremmet. Anken over straffutmålingen ble fremmet, men slik at det faktum som tingretten hadde funnet bevist skulle legges til grunn. A anket over ankenektelsen til Høyesterett, som ved kjennelse av 10. mai 2013 forkastet anken.
- (4) Sælleg fremsatte 21. mai 2013 omgjørelsesbegjæring for Borgarting lagmannsrett for de delene av anken som ikke ble tillatt fremmet. I begjæringen krevde han at nye bevis i form av lydopptak av telefonsamtaler som han hadde som megler i meglerfirmaet B ble innhentet. I brev av 27. juni 2013 besluttet Borgarting lagmannsrett at lydopptakene ikke ville bli innhentet, og de avslo senere å gi forhåndssamtykke til å dekke kostnadene ved slik innhenting. I brevet av 27. juni fikk partene frist til 1. september 2013 med å komme med eventuelle sluttinnlegg til omgjøringsbegjæringen.
- (5) A har anket beslutningen om ikke å innhente nye bevis eller dekke kostnadene til slik innhenting, til Høyesterett. Han anfører i hovedsak at beslutningen må kunne påankes da vilkårene for nektelse etter straffeprosessloven §§ 377 og 378 ikke er oppfylt. Det vil være

prosessøkonomisk å få avgjort dette nå, fremfor å anke på selve omgjøringsbeslutningen når den foreligger.

- (6) Videre fremholder han at lydopptakene må innhentes da de er nødvendige for sakens opplysning, jf. straffeprosessloven § 294. Lydbåndopptakene vil rokke ved bevisvurderingen på en slik måte at han må frifinnes. For å sikre bevisverdien og av hensyn til kostnadene er det det offentlige som må stå for innhenting og gjennomgang.
- (7) Subsidiært må lagmannsretten gi samtykke til at det offentlige vil dekke kostnadene.
- (8) A har lagt ned påstand om at lagmannsrettens beslutning blir opphevet og at Høyesterett treffer ny realitetsavgjørelse om å innhente lydopptakene.
- (9) *Påtalemyndigheten* har ikke hatt bemerkninger til anken.
- (10) *Høyesteretts ankeutvalg* er enstemmig kommet til at anken over lagmannsrettens – forberedende dommers – beslutning av 27. juni 2013 om ikke å innhente ytterligere bevismateriale, herunder ikke å gi samtykke til kostnadsdekning ved innhenting og gjennomgang av de aktuelle bevis, må avvises.
- (11) Etter straffeprosessloven § 265 første ledd, som direkte gjelder forberedelse til hovedforhandling, kan forsvareren be om at bevis skaffes til veie. Et avslag fra påtalemyndigheten kan bringes inn for retten, men rettens avgjørelse kan ikke påankes, jf. straffeprosessloven § 266 første ledd tredje punktum.
- (12) Retten har imidlertid plikt til å sørge for sakens fullstendige opplysning, jf. straffeprosessloven § 294, og begjæringen som ble avslått, kan på nytt fremsettes for den dømmende rett. Nektets fortsatt bevisførselen, og tiltalte av den grunn mener at saken ikke er blitt fullstendig og forsvarlig opplyst, kan dommen i saken, om den går tiltalte i mot, påankes på grunn av feil i saksbehandlingen. Domfelte får altså prøvd forsvarligheten av behandlingen, men det blir som ledd i prøvingen av dommen og ikke som et ledd i saksforberedelsen.
- (13) Direkte gjelder ikke straffeprosessloven §§ 265 og 266 for saksforberedelsen til en avgjørelse av en begjæring om omgjøring av nektelsesbeslutning etter straffeprosessloven § 321. Men ankeutvalget mener at de hensyn som bærer begrensningen i ankeadgangen over beslutninger om bevisføringen etter § 266, må være avgjørende også i et slikt tilfelle. Noe annet ville kunne lede til en uheldig og uhensiktsmessig oppdeling av behandlingen. Den samlede rett må så under vurderingen av omgjøringsbegjæringen ta stilling til om fremskaffelse av bevisene er nødvendig for å få et forsvarlig og fullgodt avgjørelsesgrunnlag.
- (14) Den særskilte anken over avslaget på bevisinnhenting må etter dette avvises.

S L U T N I N G :

Anken avvises.

Ingse Stabel
(sign.)

Tore Schei
(sign.)

Ragnhild Noer
(sign.)

Riktig utskrift: